
OBSAH

Slovo na úvod (<i>V. Marčok</i>)	9
I. PERIPETIE ZMIEN LITERÁRNEJ SITUÁCIE (<i>V. Marčok</i>)	15
1. Posledné echo medzivojnového pluralizmu v literárnom živote (1945 – 1949)	17
2. Mocenské nastolenie totalitného modelu literárneho života (1950 – 1955)	26
3. Etapa pokusov o renováciu socialistickej literatúry a zápasov o obnovenie pluralizmu literárneho života a literatúry (1956 – 1970)	33
4. Pokus konsolidátorov socializmu o opätovné zavrátenie literatúry do totality jediného prípustného smeru (1971 – 1975)	43
5. Literatúra v situácii medzi dodržiavaním pravidiel konsolidácie a hľadaním únikových ciest do priestorov nezávislej tvorby (1976 – 1989)	49
6. Definitívne otvorenie cesty k pluralite po novembri 1989 (<i>Poznámky na okraj „postmodernizácie“ literárnej situácie</i>)	53
Postmodernizácia literárneho diania po roku 1990	58
Postmoderna a postmodernizmus	64
7. Problematika periodizácie	65
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	69
II. PREMENY POÉZIE (<i>V. Marčok</i>)	
1. Pokus o regeneráciu demokratického pluralizmu v poézii povojnových rokov (1945 – 1948)	71
2. Päť rokov nevyhnutnej služby komunistickej strane, ale aj začiatkov disidentského vzdoru (1949 – 1955)	80
3. Poézia v situácii voľby medzi inovovaním socialistickeho realizmu a tvorbou alternatívnych programov. Zmarené nádeje na obnovenie pluralizmu (1956 – 1970)	89
4. Poézia zoči-voči novému mocenskému pokusu o obnovenie jej závislosti od politiky a ideológie (1971 – 1975)	125
5. Program „vyššej kvality“ v oficiálnom prúde a jeho postupné prerastanie do nových pokusov o vyslobodzovanie poézie zo zovretia politiky a ideológie (1976 – 1988)	133
6. Na rázcestiach pluralizmov	148
Hľadania básnikov prichádzajúcich na sklonku tisícročia (<i>J. Šrank</i>)	157
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	167
III. PREMENY FABULÁRNEJ PRÓZY (<i>V. Marčok</i>)	
1. Zmarené úsilie prozaikov o pokračovanie v intenciách demokratickeho pluralizmu v povojnových rokoch (1945 – 1949)	170
2. V zajatí dogmaticky chápaného socialistickeho realizmu (1950 – 1955)	185
3. Próza na rozhraniach angažovanosti a pravdy o človeku a živote (1956 – 1970)	196
4. Próza v rokoch mocenskej reštavrácie socialistickeho realizmu a dobrovoľného konsolidačného prispôsobovania i unikania cez národnú a univerzálne ľudskú tematiku. Zmarené projekty, zásuvková tvorba (1971 – 1975)	228

5. Tzv. „románová situácia“ a postupná regenerácia odvahy na alternatívne pohľady. Disidentská próza. Definitívny nástup postmodernity (1976 – 1988)	242
6. Próza na rázcestí k pluralite definitívne otvorenom novembrom 1989 (<i>Poznámky na okraj</i>)	270
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	288
IV. VZNIK A PREMENY MODERNEJ FANTASTIKY (<i>O. Herec – V. Marčok</i>)	292
1. Regenerácia medzivojnových tendencií v povojnových rokoch 1945 – 1948	293
2. Nový začiatok slovenskej fantastiky po roku 1956	295
3. SF napriek konsolidačnému obmedzovaniu na ceste k novým obzorom (70. a 80. roky)	300
4. SF po roku 1980 na orbite sebauvedomovania ako alternatívneho fenoménu	303
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	313
V. PREMENY DRAMATICKEJ TVORBY (<i>V. Marčok</i>)	314
1. Doznievanie medzivojnového pluralizmu v rokoch 1945 – 1948	314
2. Dráma v bezvýhradných službách komunistickej ideológie a výstavby socializmu (1949 – 1956)	319
3. Dráma v zložitej situácii boja proti kultu osobnosti a zároveň obhajoby výdobytkov socializmu (1957 – 1971)	320
4. Dráma a divadlo pod kuratelou normalizátorov. Udržiavanie atmosféry nezávislosti v alternatívnych divadielkach (1972 – 1975)	324
5. Etapa nového otvárania sa drámy voči pluralite (1976 – 1988)	325
6. Dráma a divadlo po zrušení štátneho dohľadu a zoči-voči postmoderne otvorenej situácii (po roku 1989)	333
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	340
VI. PREMENY NEFABULÁRNEJ LITERATÚRY (<i>V. Marčok</i>)	342
1. Roky 1945 – 1949 – doznievanie medzivojnových tendencií pod vplyvom frapujúcich vojnových zážitkov	345
2. Roky 1950 – 1955 – koniec pluralizmu; vstup do služby novému politickému zriadeniu	349
3. Roky 1956 – 1970 – medzi bojom proti deformáciám kultu osobnosti a nespochybnovaním budovateľských úspechov; zápas o vyššiu kvalitu: koncept literatúry faktu	351
4. Paradoxné efekty konsolidačnej situácie v rokoch 1970 – 1989	359
5. Nové horizonty a diferenciácia v 90. rokoch	368
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	377
VII. VZNIK A PREMENY MODERNEJ LITERATÚRY PRE DETI A MLÁDEŽ (<i>Z. Stanislavová – V. Marčok</i>)	378
1. Pokusy o revitalizáciu medzivojnového pluralizmu v povojnovom období 1945 – 1949 (<i>V. Marčok</i>)	378
2. V zajatí socializácie vedomia detí a mládeže na komunistický kolektivismus v rokoch 1949 – 1955 (<i>V. Marčok</i>)	382
3. Zrod modernej literatúry pre deti a mládež (1958 – 1970) (<i>Z. Stanislavová</i>)	390
4. Moderná literatúra pre deti a mládež v 70. a 80. rokoch (<i>Čas stagnácie a nového zdvihu</i>)	396
5. Literatúra pre deti a mládež v 90. rokoch	402
6. Literárna veda o literatúre pre deti a mládež	408
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	412

VIII. PREMENY EXILOVEJ A EMIGRANTSKEJ LITERATÚRY	
<i>(J. Hvišč – V. Marčok)</i>	415
1. Organizačná a inštitucionálna báza exilovej literatúry	417
2. V znamení politickej publicistiky, hľadania miest trvalej existencie a ujasňovania programov (1945 – 1950)	422
3. Formovanie literárneho kontextu – kreácia a diferenciacia literárneho výrazu (1950 – 1968)	425
4. Situácia po auguste 1968 – zaostávanie prózy – nové predpoklady	431
5. Po roku 1989...	437
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	438
IX. KRAJANSKÁ LITERATÚRA V ROKOCH 1945 – 2000 <i>(M. Babiak)</i>	440
1. Literatúra juhoslovanských Slovákov	441
Poézia	442
Próza	446
Literatúra pre deti	448
Literárna veda a kritika	448
2. Literatúra rumunských Slovákov	450
Poézia	451
Próza	452
3. Literatúra maďarských Slovákov	453
Poézia	453
Próza	454
Použitá a odporúčaná odborná literatúra	456
Menný register	457